

Módszertani ajánlás gyermekjóléti szolgáltatók számára az óvodáztatási támogatás illetve a családi pótlék természetben történő folyósítása esetére

Bevezető

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt.), továbbá a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet (továbbiakban: Gyer.) 2008. évi és 2009. évi módosításai bizonyos feltételek fennállása esetén az önkormányzatok, illetve a jegyzők számára lehetőséget teremtenek egyes támogatások, juttatások természetben történő nyújtásának megállapítására. Mind a természetben nyújtott óvodáztatási támogatás, mind pedig a családi pótlék meghatározott részének természetben történő juttatása a jogalkotók szándéka szerint megadja a lehetőséget arra, hogy azoknak a gyermekeknek az esetében, ahol a veszélyeztetettség oka az elhanyagolás, a támogatás, illetve juttatás célzottan a gyermek valós szükségleteinek kielégítésére kerüljön felhasználásra.

A gyermekjóléti szolgálatok munkájának megkönnyítése érdekében jelen módszertani segédlettel kívánjuk segíteni a szolgáltatók feladatát, tudomásul véve a szakma direkt pénzkezeléssel, támogatás-kezeléssel szembeni szakmai, etikai dilemmáit.

I. Óvodáztatási támogatás

A Gyvt. 2008. évi módosításával (2008. évi XXXI. tv. 15. §) bevezetésre került az óvodáztatás támogatás, melynek szabályait a törvény az alábbiakban rendezi.

„20/C. § (1) A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll

*a) a gyermek óvodai beiratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai beiratása
aa) az év első felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt, a beiratás évének június hónapjában,*

ab) az év első felében történik, de júniusig nem telt el három hónap, a beíratás évének december hónapjában,

ac) az év második felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt, a beíratás évének december hónapjában,

ad) az év második felében történik, de a beíratás évében decemberig nem telt el három hónap, a következő év június hónapjában [a továbbiakban az aa)-ad) pont alattiak együtt: első alkalom],

b) a gyermek beíratását követően második és további alkalommal az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig”

ba) a tárgyév június hónapjában,

bb) a tárgyév december hónapjában,

pénzbeli támogatást folyósít.

(2) Az (1) bekezdés szerinti pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

(3) Az (1) bekezdés szerinti pénzbeli támogatás összege a 2009. évben gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint. A 2009. évet követően az összeg emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

(4) A helyi önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy az első alkalommal folyósításra kerülő pénzbeli támogatás helyett a szülőnek gyermeke részére természetbeni támogatás nyújtható. A természetbeni támogatást a gyermek beíratását követő legfeljebb 15 munkanapon belül kell a szülő rendelkezésére bocsátani.”

Az idézett jogszabály 20/C. § (4) bekezdése értelmében a települési önkormányzat helyi rendeletben köteles szabályozni az ellátás folyósításának helyi feltételeit abban az esetben, ha lehetőséget kíván biztosítani a rászorulóknak számára az első alkalommal folyósításra kerülő ellátás természetbeni folyósítására. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a települési önkormányzat 20.000 Ft. értékű természetbeni ellátást nyújthat a gyermek és családja számára.

A Gyer. 68/H. § (4) bekezdése nevesíti a gyermekjóléti szolgálatot, mint közreműködő szervezetet az óvodáztatási támogatás folyósításának elősegítésében.

A gyermekjóléti szolgálatok alapvető feladata és felelőssége az egyes ellátásokhoz való hozzájutás megkönnyítése, a szülők tájékoztatása, a támogatás folyósításának érdekében indult eljárásban való közreműködés, adatszolgáltatás, az ellátást igénybe vevő segítése (lásd: Gyvt. 39. § (2) a), e) pontja, továbbá 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 9. § - a.)

Az új ellátás a korábban óvodai ellátást igénybe nem vevő, de már óvodás korú gyermekeket nevelő családokat kívánja ösztönözni az óvodai ellátás igénybevételére, amely döntő fontosságú a korai szocializációban, a társas viselkedés formáinak kialakulásában, az iskolaérettség elérésben. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az óvodás korú 3-5 éves gyermekek körében - különösen a halmozottan hátrányos helyzetű családok esetében - igen sokan nem élnek a szolgáltatás adta lehetőségekkel, a gyermekeket gyakran csak az utolsó, kötelező óvodai évben íratják be az intézményekbe, így az óvoda kevésbé tudja kompenzálni az esetleges szocializációs hátrányokat. Az eddigi gyakorlat szerint elsősorban a dolgozó anyák gyermekei kerültek felvételre az óvodákba.

A jogalkotó a természetbeni folyósítás bevezetésével lehetőséget kívánt teremteni arra, hogy a gyermek biztosan az életkorának, szükségleteinek megfelelő és az óvodába járáshoz szükséges tárgyakhoz, eszközökhöz, higiénés kellékekhez, szolgáltatásokhoz férhessen hozzá, ezzel is csökkentve a családok terheit.

A települési önkormányzatok ugyan rendelkeznek a családok élethelyzetére utaló adatokkal, a pénzbeli és természetbeni ellátások folyósítása kapcsán környezettanulmányt készítenek,

nyilvántartást vezetnek a veszélyeztetett gyermekekről, azonban a gyermekek mindennapi szükségleteire, a család igényeire csak korlátozott mértékben van ráhatásuk.

A fentiek alapján a gyermekjóléti szolgálatoknak fontos közvetítő szerepet kell betölteniük az ellátás odaítéléséről döntő önkormányzat, a családok, valamint a nevelési-oktatási intézmények között.

A gyermekjóléti szolgálatok szerepe az óvodáztatási támogatás folyósításában

A gyermekjóléti szolgálat feladata a jelenleg hatályos jogi szabályozók alapján két alapvető területre tagolható az óvodáztatási támogatás kérdéskörében:

- az ellátás folyósítása kapcsán született helyi rendelet alkalmazásának elősegítése - a szociális munka alapvető eszközeinek és etikai szabályainak figyelembevételével -, közvetítő szerepet felvállalva a települési önkormányzat, az óvodák és a családok között
- a támogatás természetbeni folyósításának elősegítése és az egyéni szükségletek érvényesítésének koordinációja

Álláspontunk szerint a települési önkormányzatok számára javasolható legjobb gyakorlat a természetbeni folyósítás kapcsán a következő.

A települési önkormányzat - a helyi lehetőségek ismeretében - listát állít össze az adott életkorú gyermekek szükségleteinek figyelembevételével azon termékekről, amelyekre az óvodáztatási támogatás fordítható. A listát a helyi óvoda(k), illetve a településen élő gyermekek szükségleteit ismerő gyermekjóléti szolgáltató közreműködésével kell összeállítani, szükség szerint egyéb gyermekekkel foglalkozó intézmény, érdekképviselői csoport is bevonható az egyeztető munkába. (pl. nevelési tanácsadó, korai fejlesztő, biztos kezdet program képviselője, stb.). A lista tartalmazza az ajánlott termékek felsorolását, körülbelüli árát, beszerzési lehetőségeit. A listát érdemes évenként aktualizálni a megszerzett tapasztalatok, illetve a termékek árváltozásának tükrében.

A gyermekjóléti szolgálat feladatai között szerepel a települési önkormányzat által természetbeni folyósítású óvodáztatási támogatásban részesülő gyermek és családjának segítése. Tájékoztatja az igénybe vevő családot a támogatási lehetőségről és annak módjáról, előkészítve a támogatás folyósításának zavartalanságát, megelőzendő a család tájékoztatatlanságból eredő tiltakozását. Továbbá tájékozódhat az oktatási intézmény egyedi igényeiről, és az információkat közvetítheti a család számára.

A támogatás természetbeni folyósításának elősegítése és koordinációja

A támogatás folyósításában való közreműködést a következő protokoll alapján tartjuk megvalósíthatónak.

A települési önkormányzat jegyzője határozatban a jogosult gyermek számára óvodáztatási támogatást állapít meg, megjelölve annak folyósítási módját, az önkormányzati helyi rendelet alapján. A határozat rendelkező részében - szintén a helyi rendeletben foglaltakra hivatkozva - tájékoztatja a családot, hogy az ellátás folyósításának koordinálásában a gyermekjóléti szolgálat aktívan közreműködik. A határozat egy példányát megküldi a gyermekjóléti szolgálat számára,

kérve a közreműködést. A gyermekjóléti szolgálat felveszi a kapcsolatot a családdal (ha már van kapcsolat a családdal, akkor találkozást kezdeményez), és - segítő beszélgetés keretében - a rendelkezésre álló lista alapján segíti a családot a természetbeni juttatásként kapható eszközök, szükségleti tárgyak kiválasztásában. Amennyiben nem áll rendelkezésre lista, a gyermekjóléti szolgálat a családdal egyeztet a gyermek szükségleteit illetően, tájékoztatja a családot az óvodába járással kapcsolatos szükségleti cikkekről (ezt a helyi óvodákkal történő közös, előzetes megbeszélés alapján ismeri meg a családgondozó), és közösen állítják össze a gyermek szükségleteinek kielégítését célzó felsorolást.

Tekintettel arra, hogy az óvodáztatási támogatás természetbeni juttatásként való folyósításáról szóló határozat megszületése után nagyon rövid idő áll rendelkezésre, mindenképpen indokolt az előre egyeztetett lista elkészítése helyi szinten, különös tekintettel azon esetekre, amikor a támogatást igénylő család gyermeke nem volt korábban ismert a gyermekjóléti szolgáltató számára.

A családdal közösen elkészített listát(kat) a gyermekjóléti szolgáltató haladéktalanul megküldi a határozatot hozó jegyzőnek.

A természetbeni juttatásként igényelt termékeket, tárgyakat az önkormányzat a rendeletében szabályozott módon (vásárlási utalvány, beváltható bónok, helyi készletfelhalmozás) juttatja el a támogatást igénylőhöz.

A gyermekjóléti szolgálat - az óvodával közösen, figyelembe véve az óvoda házirendjét - megállapodhat a szülővel arról, hogy a csomag tartalmaként átadásra kerülő bizonyos eszközöket, ruházati cikkeket a szülő az óvodában tárolja (pl.: tisztasági csomag, tornafelszerelés, váltócipő).

A fenti eljárásrend alkalmazásával - a szülőt és az óvodát bevonva - közös döntés alapján nyílik mód a gyermek számára legmegfelelőbb használati cikkek biztosítására, a családgondozó munkatársak nem kerülnek alapvető szakmai és etikai problémákat is felvető konfliktusba, s tiszta viszonyok között jut a gyermek a támogatáshoz.

II. Családi pótlék

A 2009. évi LXXIX. törvény (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint egyes szociális tárgyú törvények módosításáról) – összhangban a családi pótlékra vonatkozó rendelkezések módosításával – a gyermekek védelembe vételéhez kapcsolódóan életbe lépteti a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának lehetőségét. (Gyvt. 68/A. §)

A jogszabály indoklása szerint - hivatkozva a gyakorlati tapasztalatokra - a gyermekek veszélyeztetettségének hátterében gyakran elhanyagolásuk áll. A szülők ezekben az esetekben a rendelkezésükre álló anyagi forrásokból, a családtámogatási ellátásokból nem biztosítják elvárt szinten a gyermekek iskolába járásához szükséges feltételeket, a megfelelő ruházatot, tanszert, gyógyszert, illetve nem gondoskodnak gyermekük megfelelő ételmezéséről, lakhatási körülményeiről. A törvény rendelkezései értelmében a települési önkormányzat jegyzője a védelembe vétellel egyidejűleg, vagy a folyamatban lévő védelembe vétel fennállása során elrendelheti a családi pótlék legfeljebb 50%-ának természetbeni formában történő nyújtását.

A hivatkozott jogszabály, valamint a 173/2009. (VIII. 9.) Kormányrendelettel módosított Gyer. a következőképpen szabályozza a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását.

Gyvt.

„68/A. § (1) Ha a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, és a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes

igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője - a védelembé vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelembé vételének fennállása során - a családi pótlék gyermek után járó összegének legfeljebb 50%-a erejéig a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat

(2) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása legfeljebb egy év időtartamra, a döntést követő második hónap első napjával kezdődően rendelhető el. A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása az (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállása esetén ismételten elrendelhető

(3) Ha a védelembé vétel során felmerül a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségessége, ennek megvizsgálása érdekében a települési önkormányzat jegyzője megkeresi a gyermekjóléti szolgálatot. A gyermekjóléti szolgálat a megkereséstől számított 10 munkanapon belül tájékoztatja a települési önkormányzat jegyzőjét vizsgálatának eredményéről, és szükség szerint javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására. Nem kell megkeresni a gyermekjóléti szolgálatot, ha a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezte a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását

(4) Ha a védelembé vétel során a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása válik szükségessé, a települési önkormányzat jegyzője - a gyermeket gondozó szülő, illetve a korlátozottan cselekvőképes gyermek meghallgatását követően, véleményük figyelembevételével, továbbá a gyermekjóléti szolgálat és szükség szerint a 17. § (1) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagjai javaslatának figyelembevételével - gondoskodik a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási terv elkészítéséről.

(5) A pénzfelhasználási terv figyelembevételével a települési önkormányzat jegyzője dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának mértékéről, időtartamáról és módjáról, így a természetben nyújtott családi pótlék meghatározott összegének a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását elrendelő települési önkormányzat részére a kincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára (a továbbiakban: családtámogatási folyószámla) utalásáról és ezzel egyidejűleg eseti gondnok kirendeléséről.

(6) A települési önkormányzat jegyzője a családi pótlék meghatározott mértékének természetbeni formában történő nyújtásáról szóló rendelkezését és az eseti gondnok kirendelését, valamint védelembé nem vett gyermek esetén a védelembé vétel elrendelését egy határozatba foglalja.

68/B. § (1) A települési önkormányzat jegyzője a gyermek részére - figyelemmel korára, egyéni szükségleteire és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményére - eseti gondnokot rendel ki

(2) A kirendelt eseti gondnok folyamatosan gondoskodik a családtámogatási folyószámlára átutalt családi pótléknak a gyermek szükségleteire történő felhasználásáról, így különösen ruházat, tanszer, élelmiszer, tápszer, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, tanulóbérlet és a gyermek korának megfelelő készségfejlesztő eszközök természetbeni biztosításáról.

(3) Egy eseti gondnok egyidejűleg legfeljebb tíz gyermek vonatkozásában gondoskodhat a családi pótlék természetbeni formában történő biztosításáról.

(4) A kirendelt eseti gondnok az adott hónapra a családtámogatási folyószámlára átutalt családi pótlék felhasználásáról gyermekenként a következő hónap ötödik napjáig elszámol a települési önkormányzat jegyzőjének.

68/C. § (1) A települési önkormányzat jegyzője a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának indokoltságát szükség szerint, de legalább félévente felülvizsgálja

(2) A települési önkormányzat jegyzője a felülvizsgálat eredményeként dönthet

a) a családi pótlék természetbeni formában - változatlan időtartamban, mértékben és módon - történő további nyújtásáról,

b) a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása időtartamának, mértékének és módjának megváltoztatásáról,

c) a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetéséről, ha az intézkedés fenntartása a továbbiakban nem indokolt.

(3) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetésével egyidejűleg a települési önkormányzat jegyzője szükség szerint dönt a védelemben vétel megszüntetéséről., / Gyvt.-beiktatta: 2009. évi LXXIX. tv. 16.§ hat.: 2009. 09. 01./

Gyer.:

"A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása

91/A. § (1) A jegyző a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására irányuló eljárást hivatalból megindítja, ha

a) hivatalos tudomása van a gyermek elhanyagolásáról,

b) a Gyvt. 17. §-a szerinti szervek, személyek azt kezdeményezik,

c) a gyermekjóléti szolgálat erre - a pénzfelhasználási terv megküldésével és az eseti gondnok lehetséges személyének megjelölésével - javaslatot tesz.

(2) A jegyző az (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt esetben a tárgyalást megelőzően megkeresi a gyermekjóléti szolgálatot, hogy 10 munkanapon belül vizsgálja meg a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségességét, készítse el a pénzfelhasználási tervet és tegyen javaslatot az eseti gondnok személyére.

(3) A pénzfelhasználási terv elkészítésekor figyelemmel kell lenni a családnak járó szociális és gyermekvédelmi ellátásokra, támogatásokra, valamint azok céljára.

(4) Ha felmerül a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségessége, a jegyző a gyermekjóléti szolgálat javaslatának beérkezését követően 8 munkanapon belül tárgyalást tart, amelynek során meghallgatja a Gyvt. 68/A. §-a (4) bekezdésében meghatározott személyeket és megismeri véleményüket a pénzfelhasználási tervről, illetve a kirendelendő eseti gondnok személyéről.

(5) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása időtartamának, mértékének és módjának meghatározásánál figyelemmel kell lenni a gyermek tényleges szükségleteire, a tárgyaláson meghallgatott személyek véleményére, továbbá a családnak járó szociális és gyermekvédelmi ellátásokra, támogatásokra, valamint azok céljára. A természetben nyújtott családi pótlék nem fordítható a család számára egyéb jogcímen nyújtható szociális és gyermekvédelmi ellátások, támogatások kiváltására.

(6) A jegyző a Gyvt. 68/B. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel eseti gondnokul elsősorban a gyermek arra alkalmas más közeli hozzátartozóját, a polgármesteri hivatal - nem gyermekvédelmi, illetve gyámhatósági feladatokat ellátó - ügyintézőjét, az óvodai és az iskolai gyermekvédelmi felelőst, a védőnőt, a családsegítő szolgálat vagy a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját, az átmeneti gondozást nyújtó intézmény családgondozóját vagy az átmeneti gondozást nyújtó intézmény szakmai munkakörben foglalkoztatott alkalmazottját rendeli ki. A gyermekjóléti szolgálat, illetve az átmeneti gondozást nyújtó intézmény családgondozói közül lehetőség szerint olyan személyt kell eseti gondnokul kirendelni, aki a védelemben vétel során nem gondozza a családot.

(7) Az eseti gondnokot tevékenységéért munkadíj nem illeti meg, indokolt és igazolt kiadásainak költségét azonban az őt kirendelő jegyző megtéríti. A költségtérítés mértéke havonta nem haladhatja meg az adott gyermek után természetben nyújtott családi pótlék összegének 10%-át. A költségtérítés összege nem vonható le a természetben nyújtott családi pótlék összegéből.

91/B. § (1) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról szóló határozat rendelkező része a 14. §-ban, valamint - ha a határozattal a védelemben vétel elrendelésére is sor kerül - a 87. §-ban foglaltakon kívül tartalmazza

a) a családi pótlékban részesülő szülő személyazonosító adatait, a családi pótlékot folyósító szerv megnevezését,

b) a családi pótlék természetbeni részének mértékét százalékos arányban meghatározva, egyidejűleg tájékoztatást adva annak konkrét összegéről,

c) a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának időtartamát, hónapokban meghatározva, megjelölve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának kezdő és befejező időpontját,

d) a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának módját, amely lehet különösen gyermekétkeztetés térítési díjának befizetése, illetve a Gyvt. 68/B. §-a (2) bekezdésében foglaltak biztosítása,

e) az eseti gondnok kirendelését, feladatát, tájékoztatását a 91/A. § (7) bekezdésében foglaltakról, valamint felhívását arra, hogy az adott hónapra az önkormányzat nevére megnyitott családtámogatási folyószámlára átutalt családi pótlék felhasználásáról a következő hónap ötödik napjáig számoljon el a jegyzőnek,

f) a szülő vagy más törvényes képviselő kötelezését az eseti gondnokkal való együttműködésre és tájékoztatását az együttműködés megtagadásának következményeiről,

g) a védelembe vétel elrendelését, ha erre korábban nem került sor,

h) fennálló védelembe vétel esetén a kirendelt családgondozó felhívását az egyéni gondozási-nevelési tervnek a felülvizsgálatára és annak a határozat jogerőre emelkedését követő 22 munkanapon belül történő megküldésére,

i) a felülvizsgálat határidejét,

j) a szülő vagy más törvényes képviselő tájékoztatását arról, hogy bármikor kezdeményezheti a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatát,

k) a szülő vagy más törvényes képviselő tájékoztatását az igénybe vehető szociális és gyermekvédelmi ellátásokról, támogatásokról, valamint azok igénybevételének módjáról,

l) a szülő vagy más törvényes képviselő tájékoztatását arról, hogy

la) első alkalommal a döntést követő második hónapra járó családi pótlék meghatározott része kerül természetbeni formában biztosításra,

lb) ha a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása a határozatban szereplő időtartam lejártá miatt szűnik meg - feltéve, hogy a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását nem rendelték el ismételten - a megszűnést követő hónapra járó családi pótlék kerül ismételten teljes egészében pénzben folyósításra,

lc) a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetése esetén a megszüntetést követő második hónapra járó családi pótlék kerül ismételten teljes egészében pénzben folyósításra.

(2) A határozatban a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának kezdő időpontjaként a döntést követő második hónap első napját, befejező időpontjaként a határozatban szereplő időtartamnak megfelelő hónap utolsó napját kell megjelölni. Az így meghatározott időtartam a Gyvt. 68/A. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel a 12 hónapot nem haladhatja meg.

(3) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról szóló határozat elleni fellebbezést elbíráló határozatban rendelkezni kell a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának új kezdő és befejező időpontjáról.

(4) A jegyző a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról szóló, jogerősítési záradékkal ellátott határozatot a jogerőre emelkedést követő 5 munkanapon belül közli a Magyar Államkincstárnak a családi pótléket folyósító regionális igazgatóságával, egyidejűleg megküldi a Gyvt. 68/A. § (5) bekezdése szerinti családtámogatási folyószámla megnyitásához szükséges számla törzsadat bejelentő nyomtatványt és aláírási címpéldányt.

(5) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása során a jegyző és a Magyar Államkincstár között elektronikus úton történik az adategyeztetés, különösen a folyósított családi pótlék összegéről és a családi pótléket folyósító szervről.

(6) A jegyző az átutalást követően legkésőbb 5 munkanapon belül gondoskodik a családtámogatási folyószámlára utalt családi pótléknak az eseti gondnok felé történő kifizetéséről.

91/C. § (1) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálata iránti eljárás

a) hivatalból indul

aa) az elrendelő határozatban foglalt időpontban,

ab) ha a Magyar Államkincstárnak a családi pótléket folyósító regionális igazgatósága azt kezdeményezi, így különösen, ha megváltozott a családi pótlékre jogosult személye,

ac) a gyermekjóléti szolgálat, illetve a kirendelt eseti gondnok kezdeményezésére,

ad) ha a jegyzőnek hivatalos tudomása van a felülvizsgálat szükségességéről,

b) a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére indul.

(2) A jegyző a felülvizsgálati eljárás során kikéri a családgondozó és a kirendelt eseti gondnok véleményét.

(3) A felülvizsgálat eredményéről szóló határozatban a 14. §-ban foglaltakon kívül rendelkezni kell

a) a családi pótlék természetbeni formában - változatlan időtartamban, mértékben és módon - történő további nyújtásáról, vagy

b) a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása időtartamának, mértékének, módjának, illetve az eseti gondnok személyének megváltoztatásáról, vagy

c) a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetéséről.

(4) Ha a felülvizsgálat során a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása időtartamának, illetve mértékének megváltoztatásáról vagy a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetéséről születik döntés, a jegyző a jogerősítési záradékkal ellátott határozatot a jogerőre emelkedést követő 5 munkanapon belül közli a Magyar Államkincstárnak a családi pótlékot folyósító regionális igazgatóságával.

91/D. § (1) A jegyző a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszűnéséről vagy megszüntetéséről határozatot hoz, és ezzel egyidejűleg szükség szerint - indokolt esetben felülvizsgálat keretében - dönt a védelembé vétel fenntartásáról vagy megszüntetéséről.

(2) A jegyző a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetéséről szóló, jogerősítési záradékkal ellátott határozatot a jogerőre emelkedést követő 5 munkanapon belül közli a Magyar Államkincstárnak a családi pótlékot folyósító regionális igazgatóságával.

(3) A jegyző az eseti gondnokot az utolsó alkalommal természetben nyújtott családi pótlékkal történt elszámolását követően menti fel. Az eseti gondnok számadására egyebekben a 160. § (7) bekezdésében és a 161-162. §-ban foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

(4) Ha a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása alatt a jegyző illetékessége megszűnik, a kirendelt eseti gondnokot határozatával felmenti, és határozatát közli az illetékessé vált jegyzővel.

(5) Ha a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása alatt a jegyző illetékessége megszűnik, az illetékessé vált jegyző a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségességét a 91/C. §-ban foglaltak szerint felülvizsgálja.”

/ Gyer-be iktatta: 173/2009. (VIII. 29.) Kormányrendelet/

A szülőnek - a családi pótlék meghatározott részére vonatkozó - vagyionkezelői jogának korlátozása legfeljebb egy évre szól, de az előzőekben meghatározott feltételek további fennállása esetén, szükség szerint ismételten elrendelhető. A természetben történő nyújtás a döntést követő második hónap első napjával kezdődően indul. (Gyvt. 68/A. §)

Annak érdekében, hogy a családi pótlék feletti szülői rendelkezési jog csak a legszükségesebb időtartamra kerüljön korlátozásra, a jegyző legalább félévente felülvizsgálja az intézkedés szükségességét, és indokolt esetben megváltoztathatja a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának mértékét, időtartamát és módját, természetesen az általános szabályok keretein belül. (Gyvt. 68/C. § (1)-(2) bekezdés, Gyer. 91/C. §)

Amennyiben a jegyző a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetésére hoz döntést, azzal egyidejűleg - a gyermekjóléti szolgáltató javaslatát is figyelembe véve - szükség szerint dönthet a védelembé vétel megszüntetéséről is, ha a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés fenntartása a továbbiakban már nem indokolt. (Gyvt. 68/C. § (3), és Gyer. 91/D. § (1) bekezdés)

Az intézkedés bevezetése szemléletében a fokozatosság elvét követi, azaz amennyiben felmerül a családi pótlék természetbeni formában történő biztosításának szükségessége, először a család önkéntességen alapuló együttműködésével, gyermekjóléti szolgáltatások felajánlásával és

igénybevételével kell kísérletet tenni a probléma megoldására. Abban az esetben kerülhet sor a családi pótlék feletti rendelkezési jog korlátozására, ha a szülő nem együttműködő és a gyermek veszélyeztetettsége az alapellátások önkéntes igénybevételével nem szüntethető meg. Éppen ezért rendelkezik úgy a jogszabály, hogy az intézkedés a veszélyeztetettség megszüntetését szolgáló védelemben vétel fennállása alatt vagy annak egyidejű elrendelésével alkalmazható.

A családi pótlék természetben történő nyújtására irányuló eljárás meghatározó szereplője a gyermekjóléti szolgáltató. A gyermekjóléti szolgáltató tevékenysége során egyrészt észlelheti a gyermek anyagi okból fennálló veszélyeztetettségét, másrészt a települési önkormányzat jegyzőjének felkérésére meg kell győződnie arról, hogy a családi pótlék feletti szülői rendelkezési jog korlátozása valóban indokolt-e, mi szolgálja a gyermek legjobb érdekét.

A gyermek anyagi természetű veszélyeztetettségéről a jelzés legnagyobb valószínűséggel a gyermekjóléti szolgáltatóhoz érkezik be a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaitól (védőnőtől, iskolától, családsegítő szolgáltatótól stb.). A gyermekjóléti szolgáltató a jelzés alapján felkeresi a családot és szükség esetén javaslatot tesz a gyermek védelemben vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására. Ha a családi pótlék természetbeni biztosításának szükségessége iránti jelzés a települési önkormányzat jegyzőjéhez érkezik, a korlátozás indokoltságának vizsgálata, valamint a védelemben vétel indokoltsága érdekében a jegyző megkeresi a gyermekjóléti szolgáltatót. (Gyvt. 68/A. § (3), Gyer. 91/A. § (1)-(2))

Amennyiben gondozási tevékenysége során a gyermekjóléti szolgáltató - a gyermekvédelmi jelzőrendszer a gyermekkel kapcsolatban álló szakembereinek (védőnő, gyermekorvos, pedagógus, stb.) véleményét figyelembe véve - arra a megállapításra jut, hogy a gyermek veszélyeztetettsége a szülők elhanyagoló magatartásából, a gyermek jogos érdekét sértő helytelen pénzfelhasználásából - vagy abból is - következik, és ez a probléma az alapellátás keretében nem megszüntethető, akkor:

- a) a GYSZ-3 adatlap megfelelő részeinek kitöltésével kezdeményezi a gyermek(ek) védelemben vételét, egyidejűleg javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására,
- b) védelemben vett gyermek esetében helyzetértékelést készít és a GYSZ-6 adatlap kitöltésével javaslatot tesz a jegyzőnek a családi pótlék egy részének természetbeni formában történő nyújtására.

A gyermekjóléti szolgáltató javaslata tartalmában és formájában megegyezik a védelemben vételi javaslat szakmai kritériumaival, így fel kell tárnia a gyermeket veszélyeztető tényezőket, javasolnia kell az ezek megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket, mindezek részletes indoklását. Rögzítenie kell azt is, hogy milyen tevékenységet végzett az alapellátás keretében történő gondozás, illetve a védelemben vett gyermek gondozása során, miért nem vezetett mindez eredményre.

Ha a védelemben vétel során az eljáró hatóság a gyermekvédelmi jelzőrendszertől, vagy más szolgáltatótól, személytől olyan adatok birtokába jut, amely alapján felmerül a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségessége, ennek megvizsgálása érdekében a Gyvt. 68/A. § (3) bekezdése értelmében a települési önkormányzat jegyzője megkeresi a gyermekjóléti szolgáltatót. Amennyiben a gyermekjóléti szolgáltató kezdeményezte a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását, a jegyző a szolgáltató megkeresése alapján jár el, nem kell javaslatételre ismételten megkeresnie.

A gyermekjóléti szolgáltató által korábban nem gondozott gyermek esetében a szolgáltató a megkereséstől számított 10 munkanapon belül, a fentiek szerint tájékoztatja a települési önkormányzat jegyzőjét vizsgálatának eredményéről a GYSZ-1 adatlapon, ahol szükség szerint javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

A jogszabályi szabályozás szerint, a gyermekjóléti szolgálatnak kell elkészítenie a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet. A kötelezettség a gyermekjóléti szolgálat feladatkörének meghatározásánál is megjelent a módosított gyermekvédelmi törvényben. (Gyvt. 39. § (4) bekezdés d) pont, Gyvt. 68/A. § (4) bekezdés, Gyer. 91/A. § (1)-(3) bekezdés)

A gyermekjóléti szolgáltató feladataiban mindez a Gyvt. 40. § (2) c) pontjának módosulásával, a következőképpen jelenik meg.

A gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban foglaltakon túl... elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, illetve a települési önkormányzat jegyzőjének felkérésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet.

A gyermekjóléti szolgálat a pénzfelhasználási terv elkészítésével, annak a jegyző felé történő megküldésével tesz javaslatot a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására. A pénzfelhasználási terv olyan dokumentum, amellyel a gyermekjóléti szolgáltató javaslatot tesz a családi pótlék természetben nyújtott részének eseti gondnok által történő felhasználására. A végleges döntést – mind a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának módjáról, mértékéről és időtartamáról, mind az eseti gondnok személyéről – a jegyző hozza meg. Az eseti gondnokot a jegyző rendeli ki. A dokumentum tartalmazza a gyermek fennálló szükségleteit, ebből fakadóan javaslatot tesz a pénzfelhasználás módjára, a családi pótlék természetben nyújtott részének szükséges mértékére és időtartamára, összegére. A terv előkészítésébe be kell vonni a szülőt, a korlátozottan cselekvőképes gyermeket és szükség szerint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjait. A pénzfelhasználási terv elkészítésekor figyelemmel kell lenni a családnak járó szociális és gyermekvédelmi ellátásokra, támogatásokra, a tervezés során olyan célokat kell megjelölni, amelyek teljesítése jelenleg nem megoldott, ugyanakkor a meglévő támogatások más formában történő felhasználásával garantált. A pénzfelhasználási terv figyelembevételével tudja a jegyző megítélni, hogy a családi pótlék hány százalékát – tekintettel természetesen az 50%-os felső határra – indokolt természetben nyújtani, mennyi ideig szükséges korlátozni a szülő rendelkezési jogát és milyen formában a legcélszerűbb biztosítani a családi pótlékot. (Gyvt. 68/A. § (5) bekezdés, Gyer. 91/A. § (3) bekezdés)

Az 1 évre készítendő pénzfelhasználási terv keretében konkrétan meg kell nevezni azokat a tételeket, amelyekre az eseti gondnok a természetben nyújtani kívánt összeget felhasználhatja. A pénzfelhasználási tervet gyermekeként kell elkészíteni, szerepe a szülő és a családgondozó megállapodásának rögzítése a természetben nyújtott családi pótlék mértéke, módja és ideje tekintetében. A családgondozónak a terv készítése során törekednie kell arra, hogy a családi pótlék természetbeni juttatásának feltételeiről a szülővel közös álláspontot alakítson ki, de a pénzfelhasználási terv előterjesztésének nem feltétele, hogy az abban foglaltakkal a szülő egyetértsen. A jegyző a tervben foglaltaktól eltérhet. A pénzfelhasználási terv elkészülését követően a jegyző tárgyalást tart, amin meg kell ismernie az érintettek (szülő, korlátozottan cselekvőképes gyermek, esetlegesen jelzőrendszeri tag) véleményét a pénzfelhasználási tervről és az eseti gondnok személyéről. A tárgyaláson elhangzottak fényében a jegyző eltérhet a gyermekjóléti szolgálat javaslatától mind a pénzfelhasználási terv, mind az eseti gondnok személye tekintetében. A pénzfelhasználási terv lényeges elemei (családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának módja, mértéke, időtartama) a jegyző esetleges módosításának megfelelően a határozat rendelkező részeibe kerülnek be. A döntés jogerőre emelkedését követően a pénzfelhasználási terv szerepét a határozat veszi át.

A határozatba foglalt rendelkezéseket a gyermekjóléti szolgáltató kirendelt családgondozója, az intézkedés felülvizsgálatával párhuzamosan félévenként – a szülők, gondviselő, az eseti gondnok és

a gyermeket ellátó szakemberek bevonásával – áttekinti, szükség szerint javaslatot tesz a módosításra. Felülvizsgálat esetén akkor szükséges új pénzfelhasználási terv készítése, amennyiben annak tartalmát a gyermek érdekében módosítani szükséges.

A családgondozó folyamatosan konzultál az eseti gondnokkal a természetben nyújtott támogatás felhasználásának tapasztalatairól.

A pénzfelhasználási terv tartalmára és formájára vonatkozóan jelen módszertani ajánlás 1. számú melléklete ad iránymutatást. Vagy a pénzfelhasználási terv részeként vagy külön, a gyermekjóléti szolgálatnak az eseti gondnok személyére is javaslatot kell tennie!

A jegyző rendelkezik a családi pótlék meghatározott mértékének a települési önkormányzat részére a kincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára történő átutalásáról és ezzel egyidejűleg eseti gondnok kirendeléséről. A családi pótlék meghatározott mértékének természetbeni formában történő nyújtásáról szóló rendelkezését, az eseti gondnok kirendelését, valamint védelemben nem vett gyermek esetén a védelemben vétel elrendelését egy határozatba foglalja. (Gyvt. 68/A. § (5)-(6) bekezdés, 68/B. §, Gyer. 91/A. § (6)-(7) bekezdés.)

A kirendelt eseti gondnok a családi támogatás meghatározott részének a gyermek szükségleteihez igazodó felhasználását valósítja meg, havonta történő elszámolás mellett. A gyermek jogán kapott családi pótlék összegét kizárólag az adott gyermekre lehet fordítani, a havi elszámolás szintén gyermekenként történik. A kirendelhető eseti gondnok személyét illetően a jogszabály elsősorban a gyermek arra alkalmas más közeli hozzátartozóját nevesíti, de lehetőség van a polgármesteri hivatal - nem gyermekvédelmi, illetve gyámhatósági feladatokat ellátó - ügyintézőjének, a gyermekjóléti szolgálat, illetve az átmeneti gondozást nyújtó intézmény családgondozójának, illetve az óvodai és iskolai gyermekvédelmi felelősnek eseti gondnokként történő kirendelésére. A természetbeni felhasználásra tett javaslatban szerepeltetni kell azt is, hogy a gyermek vérszerinti családjában van-e az eseti gondnoki tisztségre alkalmas közeli hozzátartozó; amennyiben van, úgy a családtag kijelölésére célszerű javaslatot tennie. A családgondozó eseti gondnokként történő kirendelése esetén figyelmet kell fordítani arra, hogy az a személy, aki a védelemben vétel során gondozza a családot, lehetőség szerint ne legyen eseti gondnokként kirendelve. A jogszabály lehetőséget ad arra is, hogy védőnő kerüljön eseti gondnokként kirendelésre, ez azonban csak abban az esetben célszerű, amennyiben a gyermek életkora, egészségi állapota, vagy más – a védőnő kompetenciájába tartozó körülmény – ezt indokolja. (Gyvt. 68/B. §, Gyer. 91/A. § (6)-(7) bekezdés)

A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására irányuló eljárásban kirendelt eseti gondnok jogállása igen sajátos. Semmiképp nem keverendő össze a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezett személy gondnokával [a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 19. §], hisz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására irányuló eljárás senki cselekvőképességét nem érinti és nem is polgári, hanem közigazgatási eljárásról van szó. A Ptk. a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezett személy gondnoka tekintetében rögzíti, hogy csak olyan személyt lehet ilyen gondnokul kirendelni, aki e tisztséget vállalja.

A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására irányuló eljárásban kirendelt eseti gondnok bár nem azonos teljesen a Ptk. 225. § (1) bekezdésében szabályozott eseti gondnokkal, közelebb áll annak jogállásához. A Ptk. 225. § (1) bek. szerint, ha a szülő, a gyám vagy a gondnok akár jogszabály vagy a gyámhatóság rendelkezése folytán, akár érdekellentét vagy más tényleges akadály miatt nem járhat el, a gyámhatóság eseti gondnokot rendel. A mi esetünkben a családi pótlékot a szülő nem a gyermek ellátására fordítja, ennyiben érdekellentét áll fenn közte és a gyermek között, ezért szükséges a családi pótlék feletti rendelkezési jogát korlátozni és egy kvázi vagyongazdálkodó eseti gondnokot kirendelni a családi pótlék meghatározott mértékének

felhasználására. A családi pótlék gyermek érdekében történő felhasználására kirendelt eseti gondnok ugyanakkor nem polgári, hanem közigazgatási eljárásban kerül kirendelésre és nem a gyermek képviselőjének ellátása a feladata. Ennyiben tehát az eseti gondnokkal, vagyongkezelő eseti gondnokkal sem azonosítható.

Nem felel meg teljes egészében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 40. §-ának (5) bekezdésében szabályozott ügygondnoknak sem. [A természetes személy ügyfél részére, ha ismeretlen helyen tartózkodik vagy nem tud az ügyben eljárni, és nincs törvényes képviselője vagy meghatalmazottja, az eljáró hatóság kezdeményezésére a gyámhatóság ügygondnokot rendel ki.] Tekintettel arra viszont, hogy a családi pótlék felhasználására kirendelt eseti gondnok kirendelésére közigazgatási hatósági eljárásban kerül sor, a kizárására vonatkozó szabályokat is a Ket. tartalmazza [Ket. 42–43. §]. E szerint az ügy elintézésében nem vehet részt, azaz esetünkben nem lehet eseti gondnok az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti. Továbbá az ügy elintézésében nem vehet részt, azaz nem lehet eseti gondnok az a személy, akitől nem várható el az ügy tárgyilagosa megítélése.

Összefoglalva, a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására irányuló eljárásban kirendelt eseti gondnok jogállása sajátos, a rá vonatkozó szabályok több jogszabályban találhatóak meg. Az eseti gondnokul kirendelhető személyek körét a Gyer. 91/A. § (6) bekezdése határozza meg, melynek során figyelemmel kell lenni a gyermek korára egyéni szükségleteire, és véleményére (közeli hozzátartozó, családgondozó stb.). A gyermekjóléti szolgálat, illetve az átmeneti gondozást nyújtó intézmény családgondozói közül lehetőség szerint olyan személyt kell kirendelni eseti gondnokul, aki a védelemben vétel során nem gondozta a családot.

Az eseti gondnok a Ket. 42-43. §-ában foglalt kizáró okok fennállásakor nem járhat el, vagyis „megtagadhatja” az eljárást (elfogultság stb.). Végül a Gyer. 91/D. § (3) bek. értelmében számadására a gondnoki számadásra vonatkozó egyes rendelkezéseket, azaz a Gyer. 160. § (7) bekezdését és 161-162. §-át kell alkalmazni.

A kirendelt eseti gondnok a határozatban megállapított időtartam alatt együttműködik a gyermekjóléti szolgálat kirendelt családgondozójával. Kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek szükségleteinek alakulásáról, illetve az azok kielégítésére megtett lépésekről.

A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatakor a jegyző kikéri a családgondozó és a kirendelt eseti gondnok véleményét (Gyer. 91/C. § (2) bekezdés), ezért célszerű, hogy a felülvizsgálat a védelemben vétel felülvizsgálatával egy időre essen.

Az eseti gondnoknak - a pénzfelhasználási tervet figyelembe véve - különösen ruházat, tanszer, élelmiszer, tápszer, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, tanulóbérlet és a gyermek korának megfelelő készségfejlesztő eszközök (játékok) természetbeni biztosításáról kell gondoskodnia. (Gyvt. 68/B. § (2) bekezdés)

Az eseti gondnoknak törekednie kell arra, hogy az általa kezelt családi pótlék összegét lehetőség szerint minden hónapban teljes mértékben használja fel.

A Gyvt. rendelkezései szerint egy eseti gondnok egyidejűleg legfeljebb tíz gyermek vonatkozásában gondoskodhat a családi pótlék természetbeni formában történő biztosításáról. Feladata a fentiekén kívül, hogy az adott hónapra a családtámogatási folyószámlára átutalt családi pótlék felhasználásáról gyermekenként a következő hónap ötödik napjáig számoljon el a települési önkormányzat jegyzőjének. (Gyvt. 68/B. § (3)-(4))

A kijelölt eseti gondnokot tevékenységéért munkadíj nem illeti meg, indokolt és igazolt kiadásainak költségét (havonta maximum az adott gyermek után természetben nyújtott családi pótlék összegének 10%-áig) az őt kirendelő jegyző megtéríti. (Gyer. 91/A. § (7) bekezdés)

Az eseti gondnoki számadás - mely magában foglalja az indokolt és igazolt költségek elszámolását is - tartalmára és formájára vonatkozóan jelen módszertani ajánlás 2. számú melléklete ad iránymutatást.

Összegzés

Az egyéni esetmunka, a családgondozás során a jogszabályi előírások, kötelezettségek mellett fontos a szociális munka alapvető eszközeinek és etikai szabályainak figyelembevétele. Mindezek mentén kell szerveződnie a pénzbeli ellátások természetbeni formában történő nyújtásának a személyes gondosodást nyújtó ellátás során.

A pénzbeli juttatások természetbeni nyújtása során a gyermekjóléti szolgáltató jogszabályban meghatározott és szakmai szabályok szerint minden esetben kiemelten kezeli az alábbi szempontokat:

- javaslattétel (természetbeni juttatásra, annak megszüntetésére, illetve annak tartalmát illetően) mindenképpen közös megbeszélés (jelzőrendszer érintett tagjainak, adott esetben eseti gondnok bevonásával) eredményeként történik, a lehető legteljesebb mértékben bevonva a szülőket is;
- a gyermekjóléti szolgálat mindenképpen tájékoztatja a szülőt az általa tett javaslatok tartalmáról, lehetőséget biztosít a szülőnek arra, hogy esetleges egyet nem értését kifejezze;
- a természetbeni juttatások tekintetében alapvetően a gyermek fennálló szükségleteiből indul ki a gyermekjóléti szolgáltató (mind a pénzfelhasználási terv készítése, mind az óvodáztatási támogatás felhasználására történő javaslattétel tekintetében), a szükségletek meghatározásánál nem hagyja figyelmen kívül az ítélőképesség birtokában lévő gyermek, valamint a szülő által jelzett szükségleteket.

A gyermekjóléti szolgáltatók elsősorban segítő, támogató, szolgáltató szerepükben tudják segíteni a támogatások, juttatások természetbeni formában történő felhasználását. Koordinatív, szervező tevékenységükkel az óvodáztatási támogatás helyi szintű szabályozásának kidolgozásában, annak gyakorlati megvalósításában vállalhatnak eredményesen szerepet. A családi pótlék természetbeni formában történő juttatása során elsősorban szükségletfelmérő, helyzetelemző szerepük kiemelendő (javaslattétel, pénzfelhasználási terv), illetve feladatuk van a juttatás gyermeki szükségleteket kielégítő felhasználásának nyomon követésében is.

Budapest, 2009. október

1. számú melléklet

Pénzfelhasználási terv

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Tv. 68/A. § (1) bekezdése alapján a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához.

Minden gyermekre külön kitöltendő!¹

1. Gyermekek neve; születési helye, ideje; anyja neve; lakcíme

.....

2. Családi pótlékre jogosult neve; születési helye, ideje; anyja neve; lakcíme

.....

3. A gyermek után járó családi pótlék havi összege..... Ft.

4. A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának javasolt mértéke.....% (legfeljebb 50 %), azaz.....Ft.

5. A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának javasolt időtartama.....hó. (legfeljebb 12 hó)

6. A természetbeni folyósítás formája²

☐ ruházat	☐ gyógyszer	☐ közétkeztetés
☐ tanszer	☐ gyógyászati segédeszköz	
☐ élelmiszer	☐ tanulóbérlet	
☐ tápszer	☐ készségfejlesztő eszköz, játék	

Egyéb:

.....

Indokolás:

(Mi indokolja, hogy a családi pótlék természetbeni nyújtására a fentiek szerinti mértékben, módon és időtartamban kerüljön sor?)

.....

.....

7. A gyermeket nevelő – a saját, vagy a gyermek jogán – az alábbi szociális és gyermekvédelmi ellátásokat, támogatásokat kapja. (megnevezése, összege)

.....

.....

8. A szülő a pénzfelhasználási tervvel egyetért/nem ért egyet.³

Kelt:

.....
családgondozó

.....
szülő

.....
szülő

¹ A pénzfelhasználási tervet a gyermekjóléti szolgálat tölti ki; a nyomtatvány mellékletét kell képezze az eseti gondnok személyére tett javaslat, illetve annak indoklása!

² Több választás is megjelölhető

³ A megfelelő rész aláhúzendő.

1. számú melléklet

A szülő észrevételei a pénzfelhasználási tervre

2. számú melléklet

Eseti gondnoki elszámolás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 68/A. § (1) bekezdése alapján a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához.

Minden gyermekre külön kitöltendő!

1. Eseti gondnok neve, székhelye (családtag esetén lakcíme)

.....
.....

2. A természetbeni ellátást elrendelő határozat száma, kelte, kiállítója:

.....

3. Az elszámolás alapjául szolgáló összeg.....Ft.

4. Az általam kezelt családi pótlék összegét a határozatban foglaltak alapján az alábbiakra fordítottam.

Megnevezés

Összeg (Ft)

5. Számadásom igazolásaként az alábbi mellékleteket csatolom:

6. Eseti gondnoki tisztségem okán az alábbi indokolt és melléklettel igazolt kiadásaim merültek fel.⁴

Kelt:

.....
eseti gondnok

⁴ A költségtérítés mértéke havonta nem haladhatja meg a gyermek után természetben nyújtott családi pótlék összegének 10%-át.